

گزارش

روسیه همچنان به دنبال سهم خود از مذاکرات احتمالی هسته‌ای ایران

مانع‌تراشی به سبک روسی

وحیده کریمی؛ «بدون مشارکت روسیه و چین در مذاکرات مربوط به برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، دستیابی به نتایج مثبت در این زمینه امکان‌پذیر نخواهد بود»؛ این بخشی از سخنان آلکسی ددوف، سفیر فدراسیون روسیه در تهران است که به نقل از خبرگزاری «نووستی» منتشر شده است. او در مصاحبه‌ای با این خبرگزاری تأکید کرد که روسیه از ابتدا در روند مذاکرات مربوط به توافق هسته‌ای با ایران، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، مشارکت فعال داشته و امیدوار است که مذاکرات در همان قالب اولیه «۵+۱» (پنج عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل و آلمان) ادامه یابد.

ددوف با اشاره به اینکه کشورهای غربی در تلاش هستند روسیه و چین را از این روند کنار بگذارند، ولی بدون حضور مسکو و یکن چنین مذاکراتی موفق نخواهد بود، افزود: «ما بر این باوریم که بدون روسیه و چین، این نوع مذاکرات هرگز به هدف خود نخواهد رسید و نتیجه‌بخش نخواهد بود». این سخنان در حالی مطرح شده که از یک طرف این روزها ایران بارها تهدید به حمله نظامی شده و روسیه حمایتی از ایران نکرده و از سویی دیگر هم‌اکنون حتی اگر شانسی برای مذاکرات در نظر بگیریم، طرف‌های اروپایی نقشی اثرگذار نخواهند داشت و پرواض است که ترامپ هرگز به کشوری دیگر میدان نمی‌دهد تا درباره آنچه برایش اهمیت دارد، حضور و نفوذی داشته باشد. او به دنبال مذاکراتی مستقیم با ایران است آن هم با زبان تهدید که با واکنش ایران مواجه شده و ایران رسماً اعلام کرده پای مذاکره‌ای که شرافتمندانه و برابر نباشد، هرگز نخواهد رفت. طرف اروپایی هم که تاکنون دو دور گفت‌وگو با ایران را حتی بدون اذن آمریکا نتوانسته به مذاکرات ارتقا دهد و همین نشانه‌ای است بر بی‌ارادگی اروپا در برابر آمریکا که خود در حال حذف‌شدن از دایره مذاکرات احتمالی (فعلا دور از دسترس) ایران و آمریکا هستند.

در این شرایط، روسیه که هنوز درگیر جنگ اوکراین و طرف مذاکره با آمریکا برای رسیدن به راه‌حل صلح است، همچنان خواهان حضور در مذاکراتی است که خود از موانع به نتیجه رسیدن آن در سال‌های گذشته بوده است.

روزهای پایانی ۱۴۰۰ بود که جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، اعلام کرد قرار بود ایران و طرف غربی در وین توافق کنند، اما روسیه با مانع‌تراشی اجازه ن داده است. دلیل کارشکنی هم مشخص و ایران قربانی جنگ اوکراین شده بود. در آن روزها، پس از حمله نظامی روسیه به اوکراین، برخی از کشورها مانند انگلستان، فرانسه و آمریکا اعلام کردند که دست به تحریم‌های نفتی علیه روسیه می‌زنند. روسیه حدود ۴۰ درصد انرژی قاره اروپا را تأمین می‌کرد. به همین دلیل هم اروپا بسیار دنبال جایگزینی برای روسیه نگه‌داشتن انرژی در قاره خود می‌گشت. با این حال می‌توان حدس زد که احتمالا روسیه قصد داشته مانع لغو تحریم‌ها و امضای برجام شود؛ زیرا با ورود نفت ایران به بازار، مشتریان روسیه راحت‌تر می‌توانستند جایگزینی برای روسیه بیابند. چنان‌که مدتی پس از لغو برخی از تحریم‌های ایران، قیمت نفت رویکرد کاهشی داشت. بنابراین می‌توان حدس زد با امضای احیای برجام، موقعیت روسیه در اروپا تثبیت می‌شود. در نتیجه ادامه تحریم‌های ایران راه نجاتی برای روسیه بود که توانست نفت تحریمی خود را با قیمتی کمتر از قیمت نفت ایران در این مدت به فروش برساند.

سخنران اخیر سفیر روسیه در تهران و تأکیدش بر نقش روسیه و چین در مذاکراتی که هنوز مشخص نیست آغاز شوند یا خیر، با واکنش‌های مختلفی روبرو شده. به‌ویژه که از طرف یکن هم سخن گفته، درحالی‌که چین رسیدن به توافق و رفع تحریم‌ها را اولویتی مهم می‌داند و تأکیدی بر نقش آفرینی مستقیم مانند ۵+۱ ندارد.

از این رو سخنان سفیر روسیه در تهران، منتقدانی داشته و فلاح‌ت‌پیشه معتقد است: «روسیه هیچ‌وقت دوست دوران سخت ایران نبوده است». حشمت‌الله فلاح‌ت‌پیشه، تحلیلگر مسائل بین‌الملل، با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «دولت ترامپ رئیس‌جمهور پیشین آمریکا و بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر سابق اسرائیل بیش از ۱۰ بار تهدید به بمباران تأسیسات هسته‌ای ایران کرده‌اند، اما روسیه هیچ‌گاه واکنشی در برابر این تهدیدات نشان نداده است».

البته بعد از امضای یادداشت فشار حداکثری توسط ترامپ، ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه در نشست خبری هفتگی خود گفته است: «مسکو همکاری خود با تهران را تقویت خواهد کرد؛ تحریم‌ها مانع این روند نمی‌شود. ما با این رویکرد به همکاری با دوستان ایرانی ادامه می‌دهیم». او تأکید کرد: روسیه و ایران به طور مستمر همکاری‌های دوجانبه سودمند را در راستای منافع مردم کشورهایمان تقویت می‌کنند. او مدعی شد: «فشارهای خارجی و تحریم‌ها مانع این همکاری‌ها نخواهند شد. حتی گاهی اوقات همین تحریم‌ها به عنوان «کاتالیزور» باعث برقراری و پیشرفت در برخی از تماس‌های دوجانبه می‌شوند».

این سخنان بخشی از حمایت روسیه از ایران تلقی شد که در راستای توافق همکاری بلندمدت دو کشور تعبیر شد. توافق نامه‌ای راهبردی که همکاری در بخش انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای، مسائل دفاعی و نظامی و همکاری در مبارزه با تروریسم، مسائل محیط زیست و دریای خزر و برخی دیگر را به همراه دارد و به‌ازگی امضا شده است که یکی از بندهای آن بی‌اثرماندن تحریم‌های یک‌جانبه بر مرادوات تجاری و مالی و راهبردی دو کشور است که البته در صورت فعال‌شدن مکانیسم ماشه امکان پایبندی به این بند سخت خواهد شد. بنابراین هرگونه تلاش برای رسیدن به توافق رفع تحریم‌ها و بسته‌شدن پرنده هسته‌ای ایران منوط به رعایت زمان محدود تا فعال‌شدن مکانیسم ماشه است و اگر روسیه می‌خواهد بخشی از راه‌حل باشد، باید با رعایت این الزام‌ها حرکت کند که حتی ممکن است به حذف مستقیم این کشور از مذاکرات احتمالی در آینده نه‌چندان نزدیک ختم شود. بنابراین خط‌نشان‌کشیدن برای ایران در این زمینه فقط به ایجاد سوءتفاهم منجر خواهد شد.

یک هواپیمای پرواز ماهان

«شرق» از لغو پرواز شرکت هواپیمایی ماهان به مقصد بیروت گزارش می‌دهد

یک پرواز پرماجرا

سیدعلی سقاییان؛ این اقدامات روی تضعیف موقعیت ایران در لبنان و توان حزب الله اثرگذار نخواهد بود

امانی؛ به شرطی با درخواست پرواز خطوط هوایی لبنانی به ایران موافقت می‌کنیم که در پرواز هواپیماهای ایرانی مانع‌گذاری نشود

مهدی بازرگان؛ روز پنجشنبه ۲۵ بهمن یک هواپیمایی خطوط هوایی ماهان‌ایر از تهران عازم بیروت شد، اما سازمان هوانوردی لبنان آن را لغو کرد. یکی از مقامات فرودگاه «رفیق حریری» بیروت به خبرگزاری فرانسه اطلاع داد: «بنابر دستور وزارت حمل‌ونقل لبنان، این فرودگاه به هواپیمایی ماهان اطلاع داد که نمی‌تواند پذیرای دو پرواز این شرکت که قرار بود روزهای پنجشنبه و جمعه انجام شود باشد».

جوزالم‌پست ادعا کرد این تصمیم در پی هشدارهای ارتش دفاعی اسرائیل به مقام‌های لبنانی اتخاذ شده است. به گفته سعید چلندری، مدیرعامل فرودگاه امام خمینی(ره): «پرواز ایران به بیروت از سوی مقصد مجوز لازم را برای فرود دریافت نکرده است». او ادامه توضیح داد: «پس از یک دوره کوتاه توقف، پروازهای ایران به بیروت از سر گرفته شده بود، اما مجدداً روز جمعه نیز با عدم صدور مجوز از سوی کشور مقصد مواجه شدیم».

چلندری افزود: «پرواز دیگری از سوی شرکت ماهان برای ساعت هفت صبح فردا به مقصد بیروت برنامه‌ریزی شده، اما تا این لحظه مجوزی برای انجام آن صادر نشده است. مدیرعامل شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) در پاسخ به اینکه اداره هوانوردی لبنان اعلام کرده است که یک پرواز امشب برای بازگرداندن مسافران لبنانی از بیروت به تهران انجام خواهد شد و آیا قرار است چنین پروازی انجام شود، خاطر نشان کرد: «تاکنون اعلام رسمی در این خصوص صورت نپذیرفته و مجوزی برای این پرواز توسط سازمان هواپیمایی کشور صادر نشده است». او وجود این، او بیان کرد: «سازمان هواپیمایی مقامات امنیتی فرودگاه پیگیری صدور مجوز از سوی کشور مقصد برای برقراری این پرواز است».

پیش از این و در ۱۴ دی‌ماه نیز مسافران یک پرواز از تهران به بیروت، هنگام ورود به فرودگاه رفیق حریری، تحت بازرسی شدید بدنی و همچنین بازرسی غیرمعمول چمدان‌ها قرار گرفتند. همچنین مقامات امنیتی فرودگاه بیروت سعی کردند چمدان‌های هیئت دیپلماتیک ایرانی را نیز بازرسی کنند که این موضوع با مقاومت دیپلمات‌ها مواجه شد و تنش‌هایی را ایجاد کرد.

امانی؛ به شرطی با درخواست پرواز خطوط هوایی لبنانی به ایران موافقت می‌کنیم که در پرواز هواپیماهای ایرانی مانع‌گذاری نشود

در پی این اتفاق، مجتبی امانی، سفیر ایران در لبنان، درباره چرایی لغو پروازهای تهران به بیروت، موضوع را چنین شرح داد: «شب گذشته جموز دو پروازی که به صورت هفتگی و منظم از ایران به سمت بیروت می‌رفتند، از سوی دولت لبنان در پنجشنبه و جمعه لغو شد». امانی با اشاره به پیگیری‌های انجام‌شده خبر داد: «دولت لبنان قول داده بود این پروازها انجام شود، اما لغو این پروازها منجر شد مسافران لبنانی که در قالب کاروان‌های زیارتی هستند، در فرودگاه تهران معطل‌شوند».

سفیرکشورمان متذکر شد: «لغو این پروازها هم‌زمان شد با اظهارات سخنگوی رژیم صهیونیستی و ادعای او مبنی بر اینکه این دو هواپیما حامل کالاهای غیرقانونی است». با این حال این دیپلمات ایرانی بیان کرد: «دولت لبنان تقاضا کرده است یک هواپیمای دیگر جایگزین هواپیما ایرانی شود؛ البته ما از برقراری پروازهای خطوط لبنانی استقبال می‌کنیم، اما نه به این شکل که پرواز ایرانی لغو نشود». امانی تصریح کرد: «ما با درخواست دولت لبنان موافق هستیم به شرطی که دولت لبنان نیز مانع‌گذاری در برابر پروازهای ایرانی نداشته باشد».

اوج‌گیری اعتراضات دربیروت

هم‌زمان با اقدام دولت لبنان برای ممانعت از فرود هواپیمای شرکت ماهان در فرودگاه رفیق حریری، مردم این کشور به‌شدت خشمگین شده و از روز گذشته اعتراضات گسترده‌ای در خیابان‌ها به راه انداختند. معترضان پس از لغو مجوز پرواز هواپیمای ایرانی حامل زائران لبنانی به بیروت، جاده سلیم، یکی از مسیرهای اصلی منتهی به فرودگاه رفیق حریری را به طور کامل مسدود کردند. این اعتراضات در واکنش به تصمیم دولت لبنان برای جلوگیری از ورود هواپیماهای ایرانی به خاک

لبنان انجام شد. رسانه‌های لبنانی همچنین اعلام کردند که پلیس ضدشورش این کشور پس از بسته‌شدن بیشتر خیابان‌های بیروت توسط معترضان، با حضور در خیابان‌ها و تیراندازی هوایی در تلاش است معترضان را متفرق و خیابان‌ها را باز کند. اخبار واصله حکایت از آن دارد که معترضان لبنانی که هر لحظه بر تعداد آنها افزوده می‌شد، بیشتر خیابان‌های پایتخت را مسدود کردند.

بیانیه دولت لبنان درباره لغو پرواز تهران-بیروت

سازمان هواپیمایی لبنان با انتشار بیانیه‌ای مدعی شد علت لغو پرواز تهران به بیروت که موجب خشم مردم این کشور شد، برای حفظ امنیت و سلامت مسافران انجام شده است. به گزارش اکوایران و به نقل از ارم‌نیوز، ساعاتی پس از لغو پرواز تهران به بیروت و اعتراضات مردم لبنان نسبت به این اقدام دولت، سازمان هواپیمایی لبنان در بیانیه‌ای توضیح داد تغییرات در برنامه پروازها به دلیل حفظ سلامت مسافران انجام شده است. در این بیانیه چنین آمده است: «سازمان هواپیمایی لبنان در راستای تأمین سلامت و ایمنی فرودگاه بین‌المللی رفیق الحریری، حریم هوایی لبنان، شهروندان و شرکت‌های هواپیمایی و پس از هماهنگی با نیروهای امنیتی فرودگاه، برخی اقدامات را به اجرا گذاشته است». این سازمان توضیح داده: «اقدامات انجام‌شده براساس قوانین بین‌المللی، استانداردهای سازمان بین‌المللی هوانوردی (ایکائو) و قوانین لبنان انجام شده است». همچنین در بخش دیگری از بیانیه قید شد: «اجرای این قوانین نیازمند زمان بیشتری برای برخی از شرکت‌های هواپیمایی است، به همین دلیل جدول پروازها، به‌ویژه برخی پروازهای ورودی از ایران، به صورت موقت تا تاریخ ۱۸ فوریه (۳۰ بهمن) تغییر کرده است. این تغییرات از روز پنجشنبه به اطلاع شرکت‌های هواپیمایی رسیده تا آنها به مسافران خود اطلاع دهند و فرصت تغییر بلیت فراهم شود». در پایان بیانیه اعلام شده: «شرکت هواپیمایی لبنان در حال برنامه‌ریزی برای اعزام پروازی از بیروت به تهران در شب جمعه برای بازگرداندن مسافران لبنانی است».

واکنش حزب‌الله به ممانعت از فرود هواپیمای ایرانی در بیروت

روابط عمومی و رسانه‌ای حزب‌الله لبنان پنجشنبه‌شب بیانیه‌ای درباره گرفتارشدن شماری از شهروندان این کشور در تهران به دلیل ممانعت از فرود هواپیما در فرودگاه بین‌المللی رفیق الحریری بیروت صادر کرد. براساس این گزارش، در پی بحران شهروندان لبنانی که به دلیل تهدیدات اسرائیل مبنی‌بر هدف‌گیری هواپیمای ایرانی که قرار بود آنها را از ایران خارج کند و در حال حاضر بیرون از کشور (لبنان) گرفتار شده‌اند، ابراهیم الموسوی، نماینده پارلمان لبنان، بیانیه‌ای صادر کرد و گفت: «ضرر زیاده‌روی دشمن صهیونیستی در نقض حاکمیت لبنان و همراهی جامعه بین‌المللی، به‌ویژه ایالات متحده آمریکا در این راستا، باعث شده است دشمن به گسترش و تنوع‌بخشیدن به نقض‌های خود ادامه دهد».

نماینده پارلمان لبنان «این اقدام را به طور کامل محکوم» و تأکید کرد این اقدام «باید مورد محکومیت و انزجار همه مردم لبنان قرار بگیرد و باید صدای اعتراض خود را بلند کنند و نهادها و سازمان‌های بین‌المللی مسئول را وادار به انجام وظایف خود کنند تا از حملات صهیونیستی علیه فرودگاه بین‌المللی رفیق حریری جلوگیری شود».

این چهره سیاسی ادامه داد: «لبنانی‌هایی که به بازگشت فعالیت نهادهای قانونی امیدوار بودند، اکنون دولت را در برابر مسئولیت‌هایش قرار داده و از آن می‌خواهند اقدامات لازم را برای تضمین حفظ حاکمیت لبنان بر تمامی تأسیسات عمومی، به‌ویژه فرودگاه، انجام دهد تا دشمن تصور نکند که آزاد است هرگونه تجاوز و نقض حاکمیتی را انجام دهد. دولت لبنان با تمامی نهادهایش باید مسئولیت‌های خود را برای پایان‌دادن به این وضعیت بپذیرد و تلاش کند شهروندان خود را فورا به کشور بازگرداند و تحت هیچ عنوان یا شرایطی به تهدیدات رژیم صهیونیستی تن ندهد». البته الموسوی از لبنانی‌ها درخواست کرد: «هوشیاری و تعقل عمیقی داشته باشند و فضای لازم را برای حل این بحران جدید فراهم کنند. چون بیان مخالفت با این نقض‌ها و تجاوزات رژیم صهیونیستی علیه حاکمیت ما باید به صورت مسالمت‌آمیز و مسئولانه انجام شود».

یادداشت

پیوست‌های ۱۰گانه ارتباطی

محمدرضاطورانی

فوق دکترای رسانه‌های اجتماعی

رسانه مهم‌ترین ابزار جنگ مدرن وچندبعدی است که ذهن، باور، نگرش و رفتار آحاد بشر را در لحظه و زمان، مورد دستکاری قرار می‌دهد، عرصه عملکرد آن نامتقارن و برد اثرگذاری آن نامتعین است. آماده‌سازی ذهن و روان برای مواجهه با این پدیده نوظهور امری بدیهی است. ۱۰ پیوست کاربردی زیر لوازمات اولیه فضای نامتناهی رسانه است:

۱- پیوست رصد، پایش، پالایش فضای مجازی
۲- پیوست سواد، آموزش، توانمندی رسانه‌ای
۳- پیوست جنگ روانی، دستکاری افکار عمومی، مدیریت شایعه
۴- پیوست امنیت سایبری، شبکه‌های اجتماعی
۵- پیوست تولید و توزیع محتوا
۶- پیوست جریان‌سازی و گفتمان‌سازی خبری
۷- پیوست برندینگ و ری‌برندینگ
۸- پیوست تحلیل، بررسی
۹- پیوست میدان‌داری رسانه‌ای هوش مصنوعی و دروازه روح مصنوعی
۱۰- پیوست مدیریت زیست‌بوم مجازی. هر فعالیت رسانه‌ای به‌ویژه در نهادهای امنیتی-انتظامی نیازمند پیوست ۱۰گانه فوق برای همراه‌بودن با تحولات سریع جهان ارتباطات است. در این راستا کاربست دقیق و علمی پیوست‌های فوق هم‌زمان با آموزش ساحت‌های متنوع دنیای ارتباطات ضروری است.

گزارش خبری

پژشکیان در پایان سفر استانی به بوشهر: باتریت انسان‌های خلاق و توانمند، آینده کشور تضمین می‌شود

مسعود پرتشکیان تأکید کرد: مسئولان متعهد شدند تا مهر سال آینده هیچ منطقه‌ای در استان بوشهر نباشد که فاقد فضا و امکانات برای آموزش باشد. مسعود پرتشکیان، رئیس‌جمهور، در پایان سفر استانی خود به بوشهر در گفت‌وگویی تلویزیونی بیان کرد: در تلاش هستیم پیشرفت مکران به چارچوب مشخصی برسد. ما هر هفته یکبار امکانات، فرصت‌ها و توسعه منطقه هستیم. اگر بتوانیم این مناطق را به چشم‌اندازی که رهبری ترسیم کردند برسانیم، تغییر اساسی در منطقه ایجاد خواهد شد. او در ادامه در پاسخ به این پرسش که آیا پروژه راه‌آهن متوقف شده است، بیان کرد: هیچ طرحی متوقف نشده است. طرح راه‌هن مدت‌هاست که قرار بود انجام شود اما نشده‌است، چراکه قطره‌چکانی اعتباررسانی شده است. در نیازسنجی‌ای که از مسئولان داشتم، یکی بحث راه‌آهن بود. امروز صبح از بنادر دیدن کردم. از توانمندی‌هایی که برای ساخت کشتی و سکو داشتیم دیدن کردم که برای من جالب بود. توانمندی که در منطقه برای حمل و انتقال بار در بنادر ایجاد شده به ۱۰ میلیون تن می‌رسد، اما مسیرهای موجود کفاف نمی‌دهد. ما چاره‌ای نداریم جز اینکه قطار را به‌سرعت برای منطقه نهایی کنیم. تلاش می‌کنیم این مسیر قطار را هرچه سریع‌تر بین بوشهر و شیراز بگیریم. کنیم. رئیس‌جمهور تصریح کرد: ما مصمم هستیم امکانات آموزشی را فراهم کرده و مدارس را با مشارکت مردم بسازیم. امروز به ما تعهد دادند تا مهر آینده هیچ منطقه‌ای در استان نباشد که فضا و امکانات برای آموزش نداشته نباشد. ما اگر انسان‌های توانمند و خلاق و باهوش بتوانیم تربیت کنیم، آینده کشور تضمین می‌شود. اما اگر بخواهیم پول بدهیم و این دانش را بخریم، مدام باید این پول را بپردازیم. جوانان خزان تمام‌شدنی کشور ما هستند. در تلاش هستیم مسئله آموزش بچه‌ها را با کیفیت مناسب هم از جهت فضا و هم از جهت روش آموزشی در کل کشور دنبال کنیم. همه راه‌آهن و بندر و انرژی یک طرف اما آموزش نسل جوان یک چیز دیگر است. او در ادامه تأکید کرد: در تلاش هستیم برای سال آینده در حوزه دارو و تجهیزات مشکل نداشته باشیم، باید ببینیم در جلسات به چه نتیجه‌ای می‌رسیم. از میهمان‌نوازی مردم بوشهر و روحیه شاد این عزیزان تشکر می‌کنم. از مدیران و مسئولان و افراد امنیتی تشکر می‌کنم. از همه کسانی که کمک کردند در فضای صمیمی باشم تشکر می‌کنم. از صداوسیما هم برای انتشار اخبار تشکر می‌کنم.